

GŁÓWNY INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

**SPRAWOZDANIE KRAJOWE
Z PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI
KONTROLOWANYCH, NOWYCH SUBSTANCJI I FLUOROWANYCH
GAZÓW CIEPLARNIANYCH
za rok 2016**

Zatwierdzam:

WARSZAWA, MARZEC 2017 r.

Opracowano w Departamencie Inspekcji i Orzecznictwa
Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
2. Informacja o liczbie podmiotów skontrolowanych	4
3. Informacja o nieprawidłowościach stwierdzonych w czasie kontroli	4
4. Informacje o działaniach pokontrolnych podjętych przez Inspekcję Ochrony Środowiska	6
5. Informacje o skuteczności działań pokontrolnych podjętych przez Inspekcję Ochrony Środowiska	7
6. Charakterystyka podmiotów skontrolowanych	7
7. Podsumowanie i wnioski	7

1. Wprowadzenie

Kontrole, na podstawie których przygotowano niniejsze sprawozdanie przeprowadzone zostały w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. na podstawie art. 45 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. *o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych* (Dz. U. z 2015 r. poz. 881). W dniu 10 lipca 2015 r. ww. ustawa weszła w życie zgodnie z jej art. 72 (z określonymi w nim wyjątkami). Art. 45 ust. 10 tej ustawy obliguje Głównego Inspektora Ochrony Środowiska do przedstawienia ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdania z przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych w roku poprzednim, w zakresie swoich kompetencji do dnia 31 marca. W art. 45 ust. 11 określony jest zakres tego sprawozdania, na podstawie którego przygotowano niniejszy dokument.

2. Informacja o liczbie podmiotów skontrolowanych

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. skontrolowano **358** podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. *o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych*.

3. Informacja o nieprawidłowościach stwierdzonych w czasie kontroli

W trakcie kontroli przeprowadzonych w 2016 r. stwierdzono łącznie **116** nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. *o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych*.

W świetle podziału nieprawidłowości¹, określonego w art. 45 ust. 11 ww. ustawy do naruszeń:

- kategorii I – należało **88** przypadków,
- kategorii II – należało **26** przypadków,
- kategorii III – należały **2** przypadki.

W kategorii I stwierdzono następujące naruszenia:

- 1) nieprowadzenie lub niewłaściwe prowadzenie dokumentacji – **42** naruszeń,
- 2) niesporządzenie Karty Urządzenia w terminie – **14** naruszeń,
- 3) nieprzekazanie do bazy danych sprawozdania dotyczącego substancji zubożających warstwę ozonową lub fluorowanych gazów cieplarnianych – **12** naruszeń,
- 4) nieterminowe przekazanie do bazy danych sprawozdania dotyczącego substancji zubożających warstwę ozonową lub fluorowanych gazów cieplarnianych – **6** naruszeń,
- 5) brak prawidłowego oznakowania pojemników, urządzeń i instalacji zawierających substancje zubożające warstwę ozonową (SZWO) lub fluorowane gazy cieplarniane (F-gazy) – **6** naruszeń,
- 6) brak opłat za emisje SZWO lub F-gazów – **4** naruszenia,
- 7) brak systemu do wykrywania fluorowanych gazów cieplarnianych dla urządzeń chłodniczych zawierających powyżej 500 ton ekwiwalentu CO₂ – **1** naruszenie,
- 8) nieprowadzenie dokumentacji dotyczącej kontroli szczelności dla urządzeń zawierających substancje kontrolowane lub fluorowane gazy cieplarniane – **1** naruszenie,

---

¹ kategoria 1 – brak realizacji lub naruszenie obowiązków niezwiązanych z bezpośrednim oddziaływaniem na środowisko, takich jak nieprowadzenie lub niewłaściwe prowadzenie dokumentacji, niesporządzenie Karty Urządzenia lub Karty Systemu Ochrony Przeciwpożarowej, nieprzekazywanie danych do Karty Urządzenia lub Kart Systemu Ochrony Przeciwpożarowej do Centralnego Rejestru Operatorów lub nieprzekazywanie sprawozdań do bazy danych, nieetykietowanie lub niewłaściwe etykietowanie urządzeń i systemów ochrony przeciwpożarowej lub gaśnic,
kategoria 2 – naruszenie obowiązków związanych z bezpośrednim oddziaływaniem na środowisko, takich jak wykonywanie czynności wymagających certyfikatu bez jego posiadania, niezapewnienie dokonywania odzysku lub przeprowadzania kontroli szczelności, przeprowadzanie kontroli szczelności niezgodnie z wymaganiami, użytkowanie systemów ochrony przeciwpożarowej lub gaśnic zawierających halony nieprzeznaczone do zastosowań krytycznych, gromadzenie halonów bez posiadania autoryzacji,
kategoria 3 – bezpośrednie zanieczyszczenie środowiska spowodowane zaniedbaniami w postępowaniu z substancjami kontrolowanymi lub fluorowanymi gazami cieplarnianymi, takimi jak niedokonanie odzysku substancji kontrolowanych lub fluorowanych gazów cieplarnianych z pojemników przed ich unieszkodliwieniem

- 9) nieterminowe przeprowadzenie kontroli szczelności – **1** naruszenie,
- 10) przekazywanie F-gazów osobom fizycznym na ich własne potrzeby wbrew zakazowi – **1** naruszenie.

W kategorii II stwierdzono następujące naruszenia:

- 1) brak odpowiedniego certyfikatu lub świadectwa kwalifikacji – **15** naruszeń,
- 2) brak lub niezgodnie z przepisami wykonywanie przeglądów szczelności – **11** naruszeń;

W kategorii III stwierdzono następujące naruszenia:

- 1) bezpośrednie zanieczyszczenie środowiska spowodowane zaniedbaniami w postępowaniu ze SZWO lub F-gazami – **2** naruszenia.

4. Informacje o działaniach pokontrolnych podjętych przez Inspekcję Ochrony Środowiska

W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli ww. naruszeniami podjęto następujące działania pokontrolne:

- 1) wydano **63** zarządzenia pokontrolne,
- 2) udzielono **43** instruktażów,
- 3) nałożono **1** mandat karny,
- 4) wszczęto **12** postępowań administracyjnych w celu nałożenia kar pieniężnych,
- 5) skierowano **2** wnioski o podjęcie stosownych działań do właściwych organów.

Należy również dodać, iż naruszenia kategorii I wynikały nie tylko z zaniedbań operatorów urządzeń i instalacji. Były one związane również z opóźnieniem przy wprowadzeniu systemu informatycznego do obsługi Centralnego Rejestru Operatorów Urządzeń i Systemów Ochrony Przeciwpożarowej, a następnie z jego przeciążeniem, co uniemożliwiało terminowe zarejestrowanie się użytkowników i wprowadzanie kart urządzeń.

W związku z powyższym w trakcie kontroli przeprowadzano wielokrotnie (po rozeznaniu sytuacji) instruktaże odnośnie prawnych uwarunkowań wynikających z przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. *o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych* w celu wskazania sposobu prawidłowej realizacji obowiązków.

5. Informacje o skuteczności działań pokontrolnych podjętych przez Inspekcję Ochrony Środowiska

W roku poprzedzającym okres dotyczący niniejszego sprawozdania oraz w roku 2016 wydane zostały zarządzenia pokontrolne obligujące skontrolowane podmioty do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości. Na łącznie **70** wydanych w ww. okresie zarządzeń nie zostało zrealizowanych do końca stycznia 2017 r. – **17**, ponieważ termin ich realizacji jeszcze nie upłynął. W **2** przypadkach, w których termin realizacji zarządzeń został przekroczony, wystosowano monity. Ponadto odstąpiono od egzekucji jednego zarządzenia z uwagi na likwidację obiektu, w którym prowadzono działalność.

6. Charakterystyka podmiotów skontrolowanych

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. skontrolowano **358** podmiotów, z czego, zgodnie z klasyfikacją² opisaną w art. 45 ust. 11 pkt 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. *o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych*, do grupy I zaliczono – **87** zakładów, do grupy II zaliczono – **247** zakładów, do grupy III – **17** zakładów. Pozostałe **7** podmiotów nie zostało zaliczone do żadnej z ww. grup – są to np. podmioty prowadzące szkolenia w zakresie wiedzy niezbędnej do uzyskania certyfikatu dla personelu..

7. Podsumowanie i wnioski

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. skontrolowano **358** podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. *o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych*. Przeprowadzone kontrole wykazały łącznie **116** nieprawidłowości. Podczas kontroli informowano przedsiębiorców o obowiązkach wynikających z legislacji wspólnotowej i krajowej, w szczególności o tych, które stały się możliwe do wykonania dopiero po ustanowieniu odpowiednich ram instytucjonalnych i technicznych w roku 2016, m. in. o konieczności zarejestrowania się w Centralnym Rejestrze Operatorów Urządzeń

---

² grupa I – podmioty stosujące substancje zubożające warstwę ozonową lub fluorowane gazy cieplarniane;
grupa II – operatorzy urządzeń i systemów ochrony przeciwpożarowej zawierających substancje kontrolowane lub fluorowane gazy cieplarniane;
grupa III – podmioty dokonujące obrotu substancjami zubożającymi warstwę ozonową lub fluorowanymi gazami cieplarnianymi lub produktami, urządzeniami, systemami ochrony przeciwpożarowej, gaśnicami lub systemami klimatyzacji w niektórych pojazdach silnikowych zawierającymi substancje zubożające warstwę ozonową lub fluorowane gazy cieplarniane lub od nich uzależnionymi.

i Systemów Ochrony Przeciwpożarowej przed sporządzeniem pierwszego sprawozdania do BOWOiK, obowiązku posiadania certyfikatu dla personelu oraz certyfikatu dla przedsiębiorców, sporządzania Kart Urządzeń w formie elektronicznej.

Kontrole przeprowadzone w okresie sprawozdawczym, wskazują na ogólną znajomość wśród przedsiębiorców przepisów dotyczących postępowania z substancjami kontrolowanymi i fluorowanymi gazami cieplarnianymi. Zauważalny był jednak problem z wdrożeniem przez kontrolowane podmioty nowych wymagań wynikających z wejścia w życie ustawy, w szczególności dotyczących prowadzenia kart urządzeń w systemie teleinformatycznym oraz przekazywania również w takiej formie sprawozdań dotyczących stosowania czynników chłodniczych w I kwartale 2016 r.

Pojawiały się również problemy przy interpretacji przepisów m.in. związane z certyfikatami dla przedsiębiorców, tj. wątpliwość czy firmy prowadzące serwis klimatyzacji niektórych pojazdów silnikowych także są zobowiązane taki certyfikat posiadać.

W związku z powyższym w Ministerstwie Środowiska prowadzone są prace nad przygotowaniem ustawy o zmianie ustawy z dnia 15 maja 2015 r. *o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych.*